

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 11. oktobrī
(OR. en)

11709/22

LIMITE

CORLX 728
CFSP/PESC 1053
RELEX 1073
COARM 153
CODUN 32
CONUN 179

LEĢISLATĪVIE AKTI UN CITI DOKUMENTI

Temats: PADOMES LĒMUMS par atbalstu Apvienoto Nāciju Organizācijas Rīcības programmai par kājnieku ieroču un vieglo ieroču nelikumīgas tirdzniecības novēršanu, apkarošanu un izskaušanu visos aspektos

PADOMES LĒMUMS (KĀDP) 2022/...

(... gada ...)

**par atbalstu Apvienoto Nāciju Organizācijas Rīcības programmai
par kājnieku ieroču un vieglo ieroču nelikumīgas tirdzniecības novēršanu,
apkarošanu un izskaušanu visos aspektos**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un jo īpaši tā 28. panta 1. punktu un 31. panta 1. punktu,

ņemot vērā Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Valstis, kas piedalījās visiem nelikumīgas kājnieku ieroču un vieglo ieroču tirdzniecības aspektiem veltītā Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) konferencē, 2001. gada 20. jūlijā pieņēma ANO Rīcības programmu par kājnieku ieroču un vieglo ieroču nelikumīgas tirdzniecības novēršanu, apkarošanu un izskaušanu visos aspektos ("ANO Rīcības programma"). ANO Ģenerālā asambleja 2005. gada 8. decembrī pieņēma starptautisko instrumentu, ar kuru valstis varētu laikus un droši noteikt un izsekot nelikumīgus kājnieku ieročus un vieglos ieročus ("Starptautiskais izsekošanas instruments"). Abos minētajos starptautiskajos instrumentos norādīts, ka valstis attiecīgi sadarbosies ar ANO, lai atbalstītu to efektīvu īstenošanu.
- (2) Padome 2002. gada 12. jūlijā pieņēma Vienoto rīcību 2002/589/KĀDP¹ par kājnieku ieroču un vieglo ieroču ("VIKI") destabilizējošas uzkrāšanas un izplatīšanas apkarošanu.
- (3) Eiropadome 2005. gada 16. decembrī pieņēma ES Stratēģiju VIKI un to munīcijas nelikumīgas uzkrāšanas un tirdzniecības apkarošanai. Minētajā stratēģijā ir precizēts, kā atbalstīt ANO Rīcības programmu – starptautiskā mērogā īstenojamās rīcības pirmo prioritāti –, un ir pausts aicinājums pieņemt juridiski saistošu starptautisku instrumentu, lai izsekotu un marķētu VIKI un to munīciju.

¹ Padomes Vienotā rīcība 2002/589/KĀDP (2002. gada 12. jūlijs) par Eiropas Savienības ieguldījumu kājnieku ieroču un vieglo ieroču destabilizējošas uzkrāšanas un izplatīšanas apkarošanā un par Vienotās rīcības 1999/34/KĀDP atcelšanu (OV L 191, 19.7.2002., 1. lpp.).

- (4) Pēc Starptautiskā izsekošanas instrumenta pieņemšanas Savienība atbalstīja tā pilnīgu īstenošanu, pieņemot un īstenojot Padomes Vienoto rīcību 2008/113/KĀDP¹. Vienotās rīcības īstenošanu Padome novērtēja pozitīvi.
- (5) Padome 2011. gada 18. jūlijā pieņēma Lēmumu 2011/428/KĀDP², kas atbalstīja otrās Apvienoto Nāciju Organizācijas konferences, kurā tiek pārskatīti panākumi, kas gūti, īstenojot Rīcības programmu, rīkošanu 2012. gadā.
- (6) Ilgtspējīgas attīstības programmā 2030. gadam, ko pieņēma 2015. gada 25.–27. septembrī, ir apstiprināts, ka VIKI nelikumīgas tirdzniecības apkarošana ir vajadzīga, lai sasniegtu daudzus ilgtspējīgas attīstības mērķus, tostarp mērķus, kas saistīti ar mieru, taisnīgumu un spēcīgām institūcijām, nabadzības mazināšanu, ekonomikas izaugsmi, veselību, dzimumu līdztiesību un drošām pilsētām. Tāpēc saistībā ar ilgtspējīgas attīstības 16.4 mērķi visas valstis ir apņēmušās ievērojami samazināt finanšu un ieroču nelikumīgu apriti.

¹ Padomes Vienotā rīcība 2008/113/KĀDP (2008. gada 12. februāris), lai atbalstītu starptautisku instrumentu, ar kura palīdzību valstis varētu laikus un droši noteikt un izsekot nelikumīgus kājnieku un vieglos ieročus (VIKI) saistībā ar ES stratēģiju VIKI, kā arī to munīcijas nelikumīgas uzkrāšanas un tirdzniecības apkarošanai (OV L 40, 14.2.2008., 16. lpp.).

² Padomes Lēmums 2011/428/KĀDP (2011. gada 18. jūlijs) par to, lai atbalstītu Apvienoto Nāciju Organizācijas Atbruņošanās lietu biroja veiktās darbības, īstenojot Apvienoto Nāciju Organizācijas rīcības programmu, lai novērstu, apkarotu un izskaustu kājnieku ieroču un vieglo ieroču nelikumīgu tirdzniecību visos tās aspektos (OV L 188, 19.7.2011., 37. lpp.).

- (7) Padome 2017. gada 3. aprīlī pieņēma Lēmumu 2011/633/KĀDP¹, kas atbalstīja trešās Apvienoto Nāciju Organizācijas konferences, kurā tiek pārskatīti panākumi, kas gūti, īstenojot Rīcības programmu, rīkošanu 2018. gadā. Trešajā pārskatīšanas konferencē 2018. gada 30. jūnijā tika pieņemts noslēguma dokuments, kurā valstis atjaunoja apņemšanos novērst un apkarot VIKI novirzīšanu. Valstis atkārtoti apstiprināja gatavību turpināt starptautisko sadarbību un pastiprināt reģionālo sadarbību, to panākot ar labāku koordināciju, apspriešanos, informācijas apmaiņu un operatīvo sadarbību, šajā procesā iesaistot attiecīgās reģionālās un apakšreģionālās organizācijas, kā arī tiesībaizsardzības, robežkontroles un eksporta un importa licencēšanas iestādes.
- (8) Atbruņošanās programmā "Mūsu kopīgās nākotnes nodrošināšana", ar ko ANO ģenerālsekretārs iepazīstināja 2018. gada 24. maijā, ir aicināts pievērsties parasto ieroču pārmērīgai uzkrāšanai un nelikumīgai tirdzniecībai un atbalstīt valstu līmeņa pieejas attiecībā uz VIKI un to munīciju, ko atzīst par galveno bruņotas vardarbības un konfliktu veicinātāju.

¹ Padomes Lēmums (KĀDP) 2017/633 (2017. gada 3. aprīlis) par atbalstu Apvienoto Nāciju Organizācijas Rīcības programmai par kājnieku ieroču un vieglo ieroču nelikumīgas tirdzniecības novēršanu, apkarošanu un izskaušanu visos aspektos (OV L 90, 4.4.2017., 12. lpp.).

- (9) Padome 2018. gada 19. novembrī pieņēma ES Stratēģiju pret nelikumīgiem šaujamieročiem, kājnieku ieročiem un vieglajiem ieročiem un to munīciju "Ieroču drošības garantēšana, pilsoņu aizsardzība" ("ES VIKI stratēģija"), kurā ir izklāstītas pamatnostādes Savienības rīcībai VIKI jomā. ES VIKI stratēģijā ANO rīcības programma tiek uzskatīta par globālu satvaru apdraudējuma, ko rada nelikumīgi VIKI, novēršanai, un pausts atbalsts tās pilnīgai un efektīvai īstenošanai valsts, reģionālā un globālā līmenī.
- (10) Padome 2018. gada 17. decembrī pieņēma Lēmumu 2018/2011/KĀDP¹. ES VIKI stratēģijā norādīts, ka Savienība sistemātiski integrēs dzimumu līdztiesības jautājumus to jauno projektu saturā, kas saistīti ar cīņu pret vardarbību, kurā lietoti šaujamieroči, un VIKI vispārējo kontroli, un apmainīsies ar paraugpraksi minētajā sakarā.
- (11) 2022. gadā notikušās astotās divgadējās valstu sanāksmes ANO Rīcības programmas īstenošanas izskatīšanai, galīgajā ziņojumā ir uzsvērti šādi elementi:
- Rīcības programmas un Starptautiskā izsekošanas instrumenta pilnīga un efektīva īstenošana ir būtiska, lai pastiprinātu centienus panākt ilgtspējīgu mieru, drošību, sociālekonomisko attīstību, cilvēktiesību īstenošanu un dzīvības aizsardzību, kā tas izklāstīts arī ANO ģenerālsekretāra Atbrūošanās programmā ietvertajos attiecīgajos noteikumos par VIKI;

¹ Padomes Lēmums (KĀDP) 2018/2011 (2018. gada 17. decembris), ar ko atbalsta dzimumu līdztiesības politiku, programmas un pasākumus cīņā pret kājnieku ieroču nelegālu tirdzniecību un ļaunprātīgu izmantošanu, saskaņā ar Sieviešu, miera un drošības programmu (OV L 322, 18.12.2018., 38. lpp.).

- nepieciešamība panākt sieviešu pilnīgu, vienlīdzīgu, jēgpilnu un efektīvu līdzdalību visos lēmumu pieņemšanas un īstenošanas procesos, kas saistīti ar Rīcības programmu un Starptautisko izsekošanas instrumentu, un tiek sekmēta dzimumu līdztiesības aspektu iekļaušana to īstenošanas centienos, lai pievērstos VIKI nelikumīgās tirdzniecības atšķirīgajai ietekmei uz sievietēm, vīriešiem, meitenēm un zēniem;
- pilsoniskās sabiedrības nozīme, atbalstot valstu centienus Rīcības programmas pilnīgā un efektīvā īstenošanā, un atzīts pozitīvais pienesums, ko šajā sakarā var sniegt jaunieši;
- nepieciešamība panākt uzlabotu, efektīvu un ilgtspējīgu starptautisko sadarbību un palīdzību;
- jaunākās tendences VIKI ražošanā, tehnoloģijās un konstrukcijā – īpaši polimēru un modulāro ieroču, un šaujāmieroču, kas ražoti, izmantojot 3D drukāšanu, jomā – ietekmē Rīcības programmas un Starptautiskā izsekošanas instrumenta pilnīgu un efektīvu īstenošanu, un visām valstīm būtu jāpievēršas šai jomai, ņemot vērā iespējas, izaicinājumus, nozares nozīmi, kā arī finansiāla un tehniskā atbalsta nepieciešamību, atšķirības starp valstīm tehnoloģiju ziņā un vajadzību veicināt starptautisku sadarbību;

- nozīme, kāda ir efektīvai VIKI izsekošanai, lai apkarotu VIKI nelikumīgu tirdzniecību konflikta un pēckonflikta situācijās;
- svarīga nepieciešamība izstrādāt vai ieviest stingru valsts tiesisko regulējumu VIKI marķēšanai, reģistrēšanai un izsekošanai saskaņā ar Starptautisko izsekošanas instrumentu, lai novērstu un apkarotu VIKI novirzīšanu un nelikumīgu starptautisku nodošanu neatļautiem saņēmējiem;
- nepieciešamība īstenot Starptautiskajā izsekošanas instrumentā ietvertās saistības attiecībā uz marķēšanu, uzskaiti un izsekošanu neatkarīgi no VIKI ražošanā izmantotajiem materiāliem vai metodēm;
- ievērojot Ģenerālās asamblejas Rezolūciju 76/233, atklāta sastāva darba grupas izveide, lai izstrādātu politisku saistību kopumu kā jaunu globālu satvaru, kas novērsīs munīcijas ekspluatācijas pārvaldībā esošās nepilnības;
- visa VIKI aprites cikla dažādos posmos iesaistīto personu attiecīgā nozīme, tostarp, sadarbības ar nozari un, attiecīgā gadījumā, privāto sektoru nozīme, lai efektīvi novērstu VIKI nelikumīgu ražošanu un tirdzniecību,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Lai ES īstenotu VIKI stratēģiju, šā lēmuma nolūks ir atbalstīt ANO Rīcības programmas un Starptautiskā izsekošanas instrumenta pilnīgu un efektīvu īstenošanu, uzlabot starptautisko, reģionālo un valsts drošību, sekmēt cilvēku drošības faktisku panākšanu un veicināt ilgtspējīgu attīstību, īstenojot VIKI kontroli.
2. Ievērojot šā panta 1. punktu, šā lēmuma mērķi ir šādi:
 - a) atbalstīt uz nākotni vērstas globālās politikas norises saistībā ar ceturtais Apvienoto Nāciju Organizācijas konferences, kurā tiek pārskatīti panākumi, kas gūti, īstenojot Rīcības programmu, rīkošanu 2024. gadā;
 - b) stiprināt Rīcības programmas un Starptautiskā izsekošanas instrumenta efektīvu īstenošanu valsts un reģionālā līmenī;
 - c) atbalstīt dzimumvērīgu VIKI kontroles politiku un programmas.
3. Detalizēts šā projekta apraksts ir izklāstīts šā lēmuma pielikumā.

2. pants

1. Par šā lēmuma īstenošanu atbild Savienības Augstais pārstāvis ārpolitikas un drošības politikas jautājumos ("AP").
2. Šā lēmuma 1. pantā minētā projekta tehnisko īstenošanu veic ANO Atbrūšanās lietu birojs (*UNODA*).
3. *UNODA* savus uzdevumus veic AP pārziņā. Šajā nolūkā AP noslēdz vajadzīgās vienošanās ar *UNODA*.

3. pants

1. Finanšu atsauces summa Savienības finansētā projekta īstenošanai ir 4 524 465.05 EUR.
2. Izdevumus, ko finansē no šā panta 1. punktā minētās atsauces summas, pārvalda saskaņā ar procedūrām un noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam.

3. Komisija uzrauga 1. punktā minēto izdevumu pareizu pārvaldību. Šajā nolūkā Komisija noslēdz nepieciešamo finansēšanas nolīgumu ar *UNODA*. Finansēšanas nolīgumā nosaka, ka *UNODA* ir jānodrošina Savienības ieguldījuma redzamība, kas samērojama ar tā apjomu.
4. Komisija cenšas panākt, lai 3. punktā paredzēto finansēšanas nolīgumu noslēgtu pēc iespējas drīz pēc šā lēmuma stāšanās spēkā. Tā informē Padomi par visām grūtībām minētajā procesā, kā arī par finansēšanas nolīguma noslēgšanas datumu.

4. pants

1. Pamatojoties uz *UNODA* sagatavotiem regulāriem pārskata ziņojumiem, AP ziņo Padomei par šā lēmuma īstenošanu. Padomes veiktā izvērtēšana balstās uz minētajiem ziņojumiem.
2. Komisija ziņo par 1. pantā minētā projekta finanšu aspektiem.

5. pants

1. Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.
2. Šis lēmums zaudē spēku 36 mēnešus pēc 3. panta 3. punktā minētā finansēšanas nolīguma noslēgšanas. Tomēr, ja minētajā laikposmā finansēšanas nolīgums nav noslēgts, šis lēmums zaudē spēku sešus mēnešus pēc stāšanās spēkā.

....

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs / priekšsēdētāja*